

3032

6892

PIERWSZE SPRAWOZDANIE
DYREKTORA SZKOŁY ZA-
WODOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ
CECHU INTROLIGATORÓW
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1910/11

NAKŁADEM CECHU INTROLIGATORÓW W KRAKOWIE

6842

PIERWSZE SPRAWOZDANIE
DYREKTORA SZKOŁY ZA-
WODOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ
CECHU INTROLIGATORÓW
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1910/11

NAKŁADEM CECHU INTROLIGATORÓW W KRAKOWIE

SŁOWO WSTĘPNE.

Stowarzyszenie przemysłowe Introligatorów w Krakowie, mając na oku dobro powierzonej sobie młodzieży, oraz dążąc do jej dalszego wykształcenia, na wniosek i przy pomocy WP. Dra Witolda Ostrowskiego, c. k. Instruktora ministerialnego dla spraw przemysłowych, postanowiło na wzór szkół już w innych krajach austriackich istniejących, otworzyć i utrzymywać własnym kosztem zawodową szkołę introligatorską.

Znana z życzliwości dla szkolnictwa przemysłowego Rada miasta Krakowa odstąpiła 2 sale szkolne w szkole ludowej im. St. Jachowicza, a po załatwieniu różnych formalności, jak ułożenie planów, statut szkoły, po obmyśleniu funduszów na utrzymanie szkoły, zebrawszy wreszcie grono nauczycielskie, przeprowadzono wpisy i otwarto szkołę.

W dniu 1. października 1910, po nabożeństwie w kościele XX. Pijarów, rozpoczęła się nauka.

Nauka odbywała się w niedziele	od godz. 10—1
w poniedziałki	„ „ 5—8
we wtorki	„ „ 6—8
w środy	„ „ 6—8.

Podnieść należy, że szkoła introligatorska jest pierwszą, rzeczywiście zawodową szkołą w Kraju, albowiem obok przedmiotów ogólnie kształcących, uczy się młodzież także introligatorstwa pod kierunkiem nauczyciela, wykształconego fachowo w kraju i za granicą.

Starszyna Cechu, a szczególnie p. Repetowski postarali się o to, aby młodzież szkolna brała w każdą niedzielę i święto udział we mszy św. i kazaniu, nadto w czasie Wielkiego postu w kazaniach rekolekcyjnych, we wspólnej spowiedzi i Komunii św.

W miesiącu kwietniu i maju urządzono kilka wycieczek pod kierownictwem pp. Nauczycieli.

Rok szkolny zakończono 25. maja 1911. Po uroczystem nabożeństwie odprawionem w kościele XX. Pijarów przez ks. Jarosława Rejowicza zgromadzili się uczniowie w szkole, gdzie wobec przedstawicieli Władz miejskich, przemysłowych, Starszyny cechowej i grona nauczycielskiego odczytano klasyfikacje uczniów, najpilniejszym rozdano nagrody, poczem zwiedzano wystawę prac uczniów.

Pan P. Rępetowski, Starszy Cechu Introligatorów przemówił do młodzieży w następujących słowach :

Dzień dzisiejszy, dla nas uroczysty, zakończenia pierwszego roku szkolnego zawodowej szkoły introligatorskiej. Zadowolenie i radość napęła duszę moją, gdyż widzę 37 wychowanków naszych, którzy w wiedzę fachową się wzbogacili, a daj Boże na pożytek nie tylko ich własny ale na pożytek całego naszego stanu rękodzielniczego introligatorskiego, a także na pożytek społeczeństwa. Wy, moi drodzy uczniowie, stanowicie naszą przyszłość, w Was nadzieje nasze spoczywają, tem też trudniejsze dążenia nasze do zawodowego kształcenia. Wasza nauka to fundament na przyszłość tak rozwoju naszego zawodu, jak lepszej i spokojniejszej egzystencji jednostek. Dobrobyt bowiem wytworzy zarazem niezawisłość naszego społeczeństwa polskiego. Ta myśl kierowała Komitetem szkolnym, imieniem którego mam zaszczyt przemawiać. Pomyślcie tylko, że 37 uczniów to 37 cegiełek pod budowę tego wielkiego gmachu postępu i kultury narodowej.

Zamykając ten pierwszy rok szkolny naszej szkoły zawodowej, nie mogę pominąć milczeniem zasług jakie położyli w pierwszej linii nauczyciele kierujący całorocznym kursem. Zasługa ich wielka, ciepłym swym słowem i żmudną pracą potrafili do siebie przywiązać młodzież, aby

zasiane ziarno piękny w przyszłości owoc wydało.

Dziękuję przeto Wielebnemu księdzu Rejewiczowi za całoroczną naukę Słowa Bożego, dziękuję Szanownemu Wydziałowi — Panu Prof. Koperze, Panu Radcy Anczycowi, Panu Radcy Tillowi, dyrektorowi muzeum techn. przemysłowego za udzielenie pracowni na fachową naukę introligatorstwa, Panu Radcy Zaczkowi i Panu Instruktorowi Ostrowskiemu za tyle poświęconego tak drogiego dla nich czasu.

Nie mniejsze podziękowanie należy się tym zacnym osobom, które swoją radą prawą, a nieraz wskazówkami poparli całego Wydziału dążenia.

Wam Panowie Koledzy dziękuję bardzo, że posyłając swoich uczniów do szkoły i przestrzegając obowiązków szkolnych, spełniliście Wasz obywatelski obowiązek względem naszego zawodu i narodu, nie szczędząc nieraz znacznych trudów i kosztów.

Do Was zaś Uczniowie zwracam się raz jeszcze: Żegnając tych, którzy ukończyli kurs drugi i do szkoły już nie powrócą, życzę z serca, aby z nauki jaką tu otrzymali, jaknajlepiej skorzystali. Tym zaś młodszym, którzy po feryach tu na dalsze studia wstąpią, życzę wytrwałości i pilności w naukach i godnego zastąpienia waszych poprzedników.

Serdecznie przemówił następnie do młodzieży prof. uniw. Dr Kopera, życząc im imieniem Wydziału krajowego szczęścia i zachęcając ich do dalszej pracy nad sobą.

Wielkie wrażenie wywołało przemówienie sędziwego majstra p. Hałacińskiego, który na widok znakomitych prac uczniów, znajdujących się na wystawie, dziękował Wydziałowi szkolnemu, że mu dali możliwość ujżenia u schyłku swego życia takiej szkoły, o jakiej marzył przez lat 50.

PLAN NAUKOWY.

Stylistyka przemysłowo-handlowa.

KLASA I.

Układanie listów kupieckich (cyrkularzy, ofert, inseratów, afiszów, listów z rachunkami, przy wypłatach, z zamówieniem, z upomnieniem), z równoczesnem pouczeniem o przepisach pocztowych i obrocie pocztowej kasy oszczędności. Ćwiczenia w wypełnianiu druków pocztowych, kolejowych i cłowych.

KLASA II.

Potwierdzenia odbioru, dostawy, kontrakwity, skrypta dłużne, kwity, świadectwa, umowy o naukę, zapłatę, pełnomocnictwa, podania do władz przemysłowych w przedmiocie zgłoszenia i zaniechania przemysłu introligatorskiego, o ustawieniu maszyny, o dopuszczeniu do egzaminu na czeladnika.

Język polski i nauka o prawach obyw.

KLASA I.

Czytanie i opowiadanie ustępów: Sztuka i rzemiosło. O potrzebie i bogactwach, Praca, Podział

pracy, Ruch wielkich fabryk, Kapitał, Towarzystwa zaliczkowe, Tomasz Edison, Zarząd Galicyi, W. Ks. Poznańskie i Prusy, Ludność i państwa Europy, Tadeusz Kościuszko, Adam Mickiewicz, ustnie: Dzieje porozbiorowe Polski.

KLASA II.

Ustrój państwowy. Zasady konstytucyi i administracyi. Prawa i obowiązki obywateli państwa. Władze administracyjne, oświata, a w szczególności szkolnictwo przemysłowe, wojskowość, sądownictwo, podatki i cła, służba zdrowia, budownictwo, opieka nad ubogimi, produkcya i komunikacya, wystawy, ubezpieczenia.

Rysunki zawodowe.

Krótkie objaśnienie pojęć zasadniczych geometryi i nauki o rzutach według poglądu. Rysunki podług natury w połączeniu z ćwiczeniami w modelowaniu i w wyzyskiwaniu form naturalnych, szkicowanie liści, kwiatów, owoców, gałęzi itp. — dla zdobnictwa dekoracyjnego wyrobów przemysłu introligatorskiego — ze szczególnem uwzględnieniem pisma ornamentalnego.

Rachunki przemysłowe.

KLASA I.

4 działania liczbami całymi, dziesiętnymi, wielorakimi i ułamkami dziesiętnymi, rachunek

wnioskowania, średniego podziału, spółki i mieszanki — oparte na przykładach z życia praktycznego.

KLASA II.

I. Powtórzenie czterech działań liczbami wielorakimi i dziesiętnymi z uwzględnieniem monet i miar zagranicznych wraz z wnioskowaniem na przykładach praktycznych.

II. Pojęcie stopy procentowej i obliczanie odsetek, kapitału i stopy procentowej pamięciowo i piśmiennie.

III. Pojęcie brutta, tary i netta oraz obliczanie netta.

IV. Pojęcie rabatu w cenie i w towarze. Procentowe obliczanie rabatu.

V. Pojęcie skonta i obliczanie ceny towaru po strąceniu skonta.

VI. Obliczanie komisowego (prowizji) przy zakupie i sprzedaży.

VII. Wystawianie rachunków.

VIII. O fakturach — oraz obliczanie ceny własnej materiału na podstawie otrzymanej faktury i własnych kosztów.

IX. Obliczanie ceny sprzedaży wytworów przemysłowych z uwzględnieniem ceny materiału, kosztów zarządu (procentowo), kapitału obrotowego (procentowo), robocizny i własnego zysku (procentowo), podając zarazem sposób

obliczania stopy procentowej na powyższe czynniki. Kalkulacya na przykładzie praktycznym z zawodu introligatorskiego.

X. Krótkie wyjaśnienie o pocztowych kasach oszczędności oraz obrót kliringowy. (Poświadczenie złożenia i czeki).

XI. O wekslach, (weksel własny, — trasowany — i na własne zlecenie) — przerobiono na blankietach do użytku szkolnego; następnie wyjaśniono akcept, żyro i protest wekslowy.

XII. O kasach chorych. (Obliczanie premii).

XIII. O towarzystwach asekuracyjnych w ogólności a w szczególności o towarzystwie asekuracyjnym od wypadków.

XIV. Sporządzanie tygodniowej listy wypłat.

Buchalterya pojedyncza w drobnym przemyśle.

Cech i znaczenie ksiąg handlowych oraz niektóre paragrafy z kodeksu handlowego, tyżące się prowadzenia ksiąg handlowych.

Przerobiono na arkuszach rastrowanych jednomiesięczny temat z zawodu introligatorskiego a mianowicie: sporządzono inwentarz początkowy, następnie zaciągnięto wszystkie pozycye tematu do odpowiednich ksiąg (jak księgi kasy,

księgi wierzytelności i zamówień oraz księgi zapadłości (długów).

Wkońcu sporządzono inwentarz końcowy i obliczono czysty zysk.

Nauka zawodowa.

Przy nauce uwzględniano przede wszystkim także roboty, których uczeń niema sposobności wykonywać w nauce u majstra.

Uczniowie ćwiczyli się w wykonywaniu pojedynczej oprawy: składanie arkuszy, prasowanie, zeszywanie, klejenie, obcinanie, zbieranie i obciążanie. Prasowanie i poprawa starych książek. Ćwiczenia w obrabianiu skóry.

Ponieważ nauka warstatowa zaczęła się dopiero 15 stycznia 1911, przeto uczniowie nie mogli wyczerpać planu.

Klasyfikacya uczniów kursu pierwszego za rok szkolny 1910/11.

Otrzymali postęp

celujący:

1. Marczyk Karol,
2. Stefanik Marceli;

chwalebny:

3. Więckowski Władysław;

zadowolający:

4. Dudzik Józef,	8. Kubisz Jan,
5. Fijoł Stanisław,	9. Pająk Antoni,
6. Hołda Stanisław,	10. Twardosz Jan,
7. Klocek Jan,	11. Surman Julian;

dostateczny:

12. Banaś Edmund,	14. Lachman Jan,
13. Heretyk Władysław.	

Postęp niedostateczny otrzymało 4, nie klasyfikowano z powodu nieregularnego uczęszczania 3, zmarł 1.

**Klasyfikacja uczniów kursu drugiego
za rok szkolny 1910/11.**

Otrzymali postęp

celujący:

1. Siatka Maryan,	2. Zięba Tadeusz;

chwalebny:

3. Kotapka Władysław,	6. Roman Mieczysław,
4. Pałka Jan,	7. Siodłak Antoni,
5. Repetowski Edward,	8. Wartalski Jan,
9. Wawrzaszek Stanisław;	

zadowolający:

10. Bartosik Roman, 13. Schünke Stanisław,
11. Finkelstein Mojżesz, 14. Secemski Zygmunt,
12. Mróz Stanisław, 15. Urban Tadeusz;

dostateczny:

16. Wassertheil Dawid,
17. Guńkiewicz Stanisław,
18. Jackiewicz Stanisław,
19. Kowalczyński Ludwik,
20. Klimczyk Mikołaj,
21. Stark Izrael,
22. Świdorski Stefan,
23. Szczerbiński Stanisław.

Nie klasyfikowano 1, opuściło szkołę 3.

Skład Grona nauczycielskiego.

1. Orczykowski Jan, kierownik szkoły.
 2. Krókowski Julian, uczył buchalteryi i rachunków.
 3. Lenart Bonawentura, uczył introligatorstwa.
 4. Wójcik Stanisław, uczył rysunków.
 5. Dr Kanarek Henryk, uczył. jęz. polskiego.
 6. Michalski Stanisław, uczył stylistyki przemysłowej.
-

